

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 2878
NO. 204. — ŠTEV. 204.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1933, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879
NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 30, 1933. — SOBOTA, 30. AVGUSTA 1933

TELEFON: CHELSEA 2878
VOLUMEN XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.

HRVATJE ZAHTEVAJO VEČJO SOUDELEŽBO V VLADI

VODJA HRVAT. NACIONALCEV DR. VLADIMIR MAČEK SKUŠA OPRAVIČITI STALIŠČE HRVATOV

Zastopniku uglednega ameriškega dnevnika "Christian Science Monitor" je pojasnil dr. Vladimir Maček stališče Hrvatov. — Dejstvo, da so širje Hrvatje ministri v Živkovičevem kabinetu, ni naroda dovolj pomirilo. — Hrvatski ministri so brez pristašev.

ZAGREB, Jugoslavija, 29. avgusta. — Kmalu po procesu proti hrvatskim nacionalistom, tekom katerega je bil dr. Vladimir Maček oproščen, je sprejel slednji v avdijenci zastopnika uglednega ameriškega dnevnika "Christian Science Monitor" ter mu povedal, da hrvatski narod ni bil še nikdar tako tesno združen kot je v sedanjem času ter da ni še nikdar tako nasprotoval jugoslovanski vladi kot ji nasprotuje sedaj.

Hrvatske zahtevajo bodisi nekako samovlado ali pa popolno soudeležbo v sedanji vladi.

Ministrski predsednik Živkovič si na vse načine prizadeva potolažiti oziroma pomiriti Hrvate, kar mu pa ne bo uspelo, dokler ne ugori vodilnim zahtevam hrvatskega naroda.

Pred kratkim je sprejel v svoj kabinet štiri Hrvate, bivše člane Hrvatske Seljačke Stranke.

Ta njegova, sicer spretna poteza, pa ni niti malo pomirila Hrvatov, kajti omenjeni širje hrvatski ministri nimajo pri narodu absolutno nobene zaslombe. S tem, da so prevzeli ministrska mesta, so izgubili v svoji ožji domovini vse zaupanje in ves respekt.

Po mnenju hrvatskega nacionalističnega voditelja, nima absolutistični režim nobenih dobrodelnih posledic. Korupcija je baš tako velika ali pa še večja, kot je bila takrat, ko so bili politiki na krmilu, dočim so davki znatno večji kot so bili takrat.

— Ne vem, kaj nam bo prinesla bodočnost, — je zaključil dr. Maček. — Nekaj je pa gotovo in tega se ne da utajiti: kot posledica obravnave proti meni, se je porodil v hrvatskem narodu trden sklep, da morajo postati Hrvatje mojstri svoje lastne ušode v okrilju meja jugoslovanske države. V naš dobrobit in dobrobit ostalih dveh narodov v domovini bi bilo, če bi se temeljito izpremenile sedanje metode vlade. Kdaj se bo to zgodilo, ne vem zagotovo, toda zgoditi se mora prej ali slej.

NADVOJVODA OTON MORA ŠE MALO POČAKATI

Madžarski ministr. predsednik pravi, da še ni napočil ugoden čas za kronanje madžarskega kralja.

KAPITAN PARNIKA "FAIRFAX" OPROŠČEN

WASHINGTON, D. C., 29. avgusta. — Trgovinski departement je danes oprostil vsake krivde A. H. Brooks, kapitana parnika "Fairfax", ki je lani kolidiral s parnikom "Plutus" v Massachusetts Bay.

VELIKA ŠKODA V NEW JERSEY

CAMDEN, N. J., 29. avgusta. — Velik vihar je povzročil včeraj zjutraj veliko škodo v južnem delu države New Jersey. Nad Moorestown se je utrgal oblak. Rancocas Creek je v par minutah narašel za več četrtjev.

POSLANIK IN UČENJAK

SANTANDER, Španija, 29. avgusta. — Včeraj je praznoval tukaj ameriški poslanik v Londonu, Charles Gates Dawes, svoj 65. rojstni dan. V svojem prostem času študiira živiljske navade, ki so jih imeli prazgodovinski ljudje, ki so živelji tukaj pred dvajset tisoč leti.

Začetek postavnega praznika
"DELAVNEGA DNE" ne izide
v pondeljek "Glas Naroda".
Prihodnja številka izide v torek, dne 2. septembra.

A. F. of L. PROTI NEODVISNI POLITIČ. AKCIJI

Ameriška Delavska Federacija bo še nadalje uganjala svojo staro politiko ter ne bo osnova lastne delavske stranke.

BUFFALO, N. Y., 29. avgusta. — Letna konvencija Newyorské Delavske Federacije, se je izrekla, da bodo tudi zanarep zasedovala politiko Ameriške Delavske Federacije, namreč, da ne bo skušala stvoriti svoje lastne stranke, ampak bo potegnila z ono politično stranko, katera bo delavcem več obljubila.

Konvencija se je izrekla proti prohibiciji, in delegat John Sullivan je izjavil, da bi odprava prohibicije opravila v veliki meri tudi nezaposlenost, kajti v tem slučaju bi dobro delata najmanj dva milijona delavcev.

Sprejeta je bila rezolucija, ki zahaja od predsednika, naj sklice posebno zasedanje kongresa, da bo mogoče finančirati javne gradnje, za katere so že načrti na razpolago.

A. J. Muste, delegat uniye učiteljev, je zahteval stvorenje neodvisne delavske stranke, pa je s svojim predlogom pogorel.

PROHIBICIJA JE NEIZVEDLJIVA

Značilna izjava pomožnega generalnega pravdnika. — Brez pomoči državnih in občinskih oblasti ni mogoče nicesar opraviti.

WASHINGTON, D. C., 29. avgusta. — Pomožni generalni pravdnik Youngquist je izjavil, da je ameriška prohibicija neizvedljiva, oziroma, da je ni mogoče izvesti brez točnega sodelovanja državnih in okrajnih oblasti.

Ugotovil je, da pride na vsakih sedemdeset tisoč prebivalcev samo en prohibicijski uradnik, kar seveda ne zadošča, da bi se ugodilo zahtevam postave.

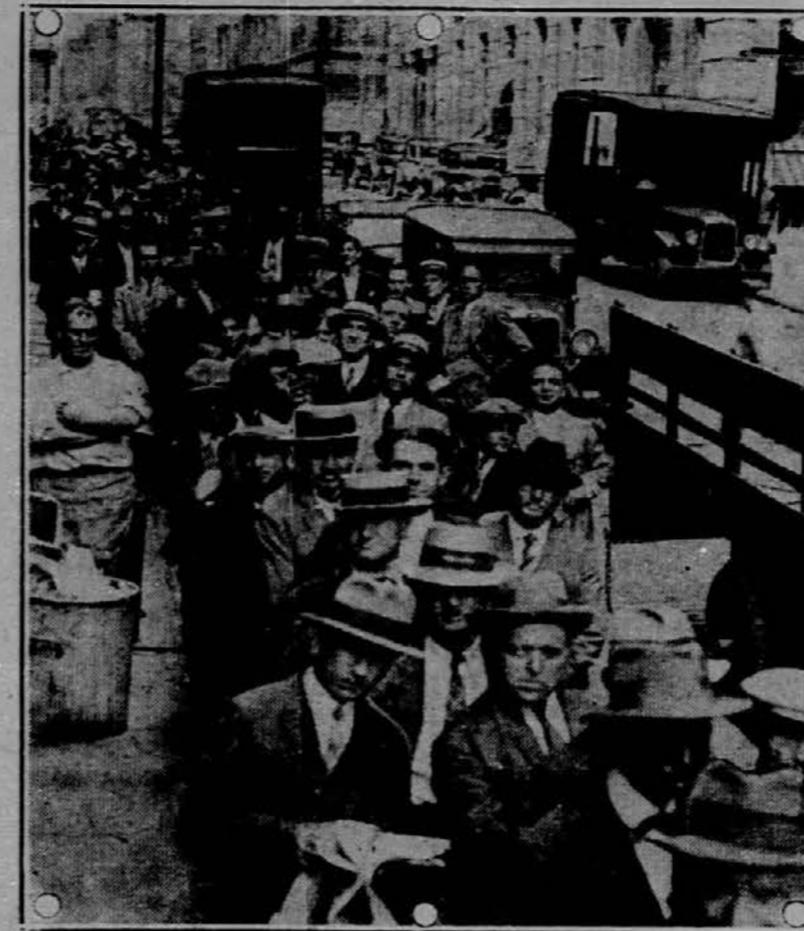
SEATTLE, Wash., 29. avgusta. — V tukajšnjem svežnem sodišču se vrati proces proti blivemu pomožnemu suhaškemu upravitelju Whitemeyu.

Jack McBride, član tihotapeke, je priznal, da je plačal obtožencu enkrat tisoč, enkrat pa sedemsto dolarjev podkupnine.

BALTIMORE, Md., 29. avgusta. — Prohibicijski uradniki so zaplenili danes največjo napravo za kuhanje žganja, odkar je stopila v veljavno prohibicijo. Zaplenili so dvatisoč galon žganja in tri tisoč galon majje. Zaplenili so tudi več klobov in priravil za čiščenje žganja.

Naredite na na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

BREZPOSELNI V NEW YORKU

New Yorku je bila pred kratkim otvorjena občinska posredovalnica za delo, ki posluje brezplačno. Vsak dan se priglasi na tisoče brezposelnih, dočim je služb komaj par sto na razpolago.

BREZPOSELNI NISO POCENI NA PRODAJ

Delodajalci so skušali izkoristiti sedanj obupni položaj, pa so naleteli na slab.

Ko je bila pred kratkim otvorjena v New Yorku brezplačna posredovalnica za delo, so mislili nekatere podjetniki, da bodo lahko prisli do cenega dela, pa so se v največ slučajih zmotili. Posebno gospodje iz takozvane visoke družbe, ki naeni strani razmetujejo denar, prisli pa skušajo prišediti, so se opinke.

Snažilkam so namreč ponujale po šest dolarjev na teden in hrano, deljam pa po dvajset dolarjev na mesec ter hrano in stanovanje.

Umevno je, da za tako sramotno plačilo ni hotela iti nobena službi. Celo za štiri deset dolarjev na mesec je bilo težko dobiti služkinjo.

Bolj dovezni za nizke plače so bili moški, kateri je lakota pritrala v obup.

Primejo skoro za vsako delo, samo da dobe hrano, stanovanje in par dolarjev na teden.

NENAVADNA KAZEN

LAGRANCE, Ga., 29. avgusta. — Devetnajstletni Ethel Short in Mary Hill sta bili v obtoženi potušča. Sodnik je razsodil, da morata biti vsako nedeljo v cerkvi in v cerkveni šoli in sicer tekom enega leta. Zapretil jim je, da ju bo zaprl, če bi se tej obsodbi ne pokorili.

Walsh je star 56 let ter je bil pred tridesetimi leti posvečen v mašniku v Bufalo, N. Y.

NOVI STROJI ZA ZRAKOPLOVE

MILAN, Italija, 29. avgusta. — Fabrika Automobili Isotta Fraschini je začela izdelovali posebne stroje za zračnolice, ki bodo omogočili poletje v velike višine. S pomočjo teh strojev bodo skušali Italijani dosegli nove višinske rekorde.

POLICIJA JIM JE SKVARILA VESELJE

Morje je vrglo na obrežje več zabojev izborne kapljice, pa so se kmalu pojavili člani obrežne straže in dobro robo zaplenili.

NEW PORT, N. Y., 29. avgusta. — Morje je bilo včeraj jako naklonjeno prebivalcem tukajšnjega obrežja. Najprej se je približil iz daljave velik zabor in obtičal v pesku. Uslužbenici obrežnih hiš so zabor odprli in zagledali v njem dvanaest steklenic. Znamka na steklenici je razdevala, da mora biti vsebina izborila. In glej, že se je bližal drugi zabor, za njim tretji, četrti, vseh skupaj kakih dvajset. Ko so lepo naložili zabor na zabor, ter si hoteli po krščanski razdeliti ta nanavadni dar širnega Oceana, so se pojavili agenti, ter vse skupaj zaplenili. Nato so pa stražniki čakali in naložili kakih petsto zabojev.

Domnevna se, da se je kaka tihotapska ladja razbila ob čereh, ali so pa tihotapci pometali zabor iz tega ali onega vzroka v morje.

BOLJEVSKI PROTIV SKOPUHOM

MOSKVA, Rusija, 28. avgusta. — Pred kratkim je bilo tukaj usmrtenih nadaljnih deset oseb, katerim so dokazali skopuščvo. Skopuh je danes v Rusiji vsakod, ki kupiči denar, pa si noče privočiti najpotrebnjevših stvari. Na tisoče skopuhov je bilo že arretiranih, katere je pa zadeba manjša kazen.

Neglede kje živite, v Kanadi ali Združenih Državah

je pripravno in koristno za Vas, ako se poslužite naše banke za obrestnosno nalaganje in pošiljanje denarja v staro domovino.

Naša nakazila se izplačujejo na zadnjih poštah naslovljencev točno v polnih zneskih, kakor so izkazani na pri nas izdanih potrdilih. Naslovljenci prejmejo toraj denar doma, brez zamude časa, brez nadaljnih potov in stroškov.

Posebne vrednosti so tudi povratnice, ki so opremljene s podpisom naslovljencev in žigom zadnjih pošt, katere dostavljamo pošiljaljem v dokaz pravilnega izplačila.

Enake povratnice so zelo potrebne za posameznike v slučaju nedeče pri delu radi kompenzacije, kakor mnogokrat v raznih slučajih tudi na sodniji v staro domovini.

Nastopni seznam Vam pokaže, koliko dolarjev nam je začasno potreba poslati za označeni znesek dinarjev all lir.

V Jugoslavijo	V Italijo
Din. 500	\$ 9.35
" 1000	" 18.50
" 2500	\$ 46.00
" 5000	\$ 91.00
" 10,000	\$181.00
	Lir. 100
	" 200
	" 300
	" 500
	" 1000

IZPLACILA V AMERIŠKIH DOLARIJH

Pristojbina znaša 60 centov za vsako posamezno nakazilo, ki ne presega zneska \$30.—, za \$35.— 70 centov, za \$40.— 80 centov, za \$45.— 90 centov, za \$50.— \$1.—, za \$100.— \$2.—, za \$200.— \$4.—, za \$300.— \$6.—.

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarih, lirah ali dolarjih, dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poroči z nam pismenim potom sporazume.

Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino 75 centov.

SAKSER STATE BANK

22 CORNELL STREET NEW YORK, N. Y.

Telephone Barclay 0380 — 0381

KRATKA DNEVNA ZGODBA

PANTELEJMON ROMAÑOV:

V MRAKU

Ze dva dni so stali ljudje na postaji in čakali. Tovorni viaki, ki so prihajali z bojišča, so bili nabito polni vojakov.

Pravkar sta prišla zraven še star mož v dolgi, podšiti suknji in mlad vojak z roko v umazani cunji. Vrigli so ju bili iz vagona, ko se je vlak že premikal.

Bratje, za Boga, dva dni že čakava, — sta vpila in tekla z vremeni na ramah za vagonom.

Ni prostora! Ali ne vidita, hudička neumna? Tu vendar sciudimo drug na drugem, poglejte v zadnji voz, mogoče bom tam kaj? — so jima odgovarjali.

Vojak v odpetem ovjemku zkužu je zapahnil vrata.

Gorje meni! — je obupano stokal starec. — Kaj naj zdaj napravim? Če ne poginem od gladi, me pobere mráz.

Stal je poleg svoje vreče in žalstno gledal za vlakom.

Dvije zveri so vsl skupaj. Nitri križa ne nosijo več okrog vrata, — je mrmrala stara kmetica v kratki opjeti z oguljenimi rdečastim ovratnikom, ki je pristopila k njima.

Naj jih vrag vzame, se moje ranjene roke niso pustili pri miru, — je godrnjal vojak in si z zobmi popravljali umazano obvezo. Njim je dobro, lahko sedijo in jim ni treba skrbeti za nic več.

Mož v dolgi skupnji je molče stal poleg in mežikal za odhajajočim vlakom. Zdaj pa zdaj je že zdržil, kakor da ga bi hotel steči za njim in se enkrat prositi. Končno se je vendar umiril.

Ljudstvo je isto podivljalo, — je tožila kmetica. — Včasi mi je

kdo pomagal, če je videl, da sem starca, zdaj po ni drugega kakor sunki v trebuh in brce. Zletela sem ven, kakor sem dolga in široka.

Nič več ne poznamo Boga, — je mrmral oni v dolgi suknji. — Pojmo v čuvajnico, mogoče se bomo tam lahko malo ogreli, na postaji vendar ni moči prebiti.

Cez dve ure je zapiskala lokomotiva vlaka, ki je obstal pravdaleč zunaj. Vsi trije so planili na zasneženo progo.

Prav zada, na koncu vlaka, je zapazil mladi vojak prazen vagon, stekel preko tračnic na drug stran proge in skočil gor. Za njim je prisopihal starec in kar med tekom vrgel v voz svojo vrečo. Končno sta potegnili noter še kmetico z njeno košaro vred. Od postaje sem je prisopil mnogo ljudi, slišati je bilo včitje, kletvice, korake mnogih nog po škrpajočem snegu in obupno trkanje po stene vagonov.

Tukaj je dovolj prostora! — je zaklical mladi vojak.

Ne vpij vendar tako! — ga je sunil starec. — Ce te slišijo, bodo hoteli vsl noter.

Z vso silo je zapahnil vrata na oni strani, kjer so bili vstopili. Vagonu je postalno temno. Od zunaj je bilo slišati le še hitro tekanje ljudi, ki so zaman iskali kak prostorec.

Hudiči, zveri, — je bilo spet slišati z zavore, — da bi vsl ognili, preklepi! Naše dete bo vsak trenutek zmrznilo.

Kmetica je v mračnem vagonu pokleknila na tla.

Nebička kraljica, pomaga! Božja mati, pomagati jim, varuj jih! Kaj naj počnejo zunaj na mrazu z detetom... »

VABILO NA KROV MOTORNE LADJE "VULCANIA".

One, kateri še niso imeli prilika, da bi si ogledali "VULCANIO", ki je ena največjih in najbolj znacilnih motornih ladij na svetu. Cosulich L ne prisrčno vabi na krov jutri v nedeljo, 31. avgusta, od 2. do 5. popoldne.

Tu bo ne bo nič. Kaj ne razumeš ruski? Če samo malo odpremo, jih bo takoj petdeset tu. Končno utegne, kdo še koza izmed nas ven vred.

Glasovi zunaj so utihnili. Vlak je premaknil.

Dobi Jezus, budi zahvaljen, — je mrmrala kmetica in se v mračnu križala. — Nebička mati nam je pomagala, zakaj molila sem k njej, k materi božji.

Mladi vojak je pritisnil uho ob steno.

Nazore sta splezala. Tam bo sta pošteno zmrzovala.

Nebička kraljica, pomaga! Koliko ljudi bo danes zunaj zmrznilo!

Za steno je bilo vse tisto. Le sem ter tja je dete pritajeno zahtelo. Potem se je z zavore spet oglasilo trkanje.

Za Boga, spustite nas noter! Tu bomo vsl zmrznil. Hitro, preden se vlak spet ustavi!

Če se vlak ustavi, jih bo znova cela gruča tu, — je tisto dejal starec svojima tovarisema, ven pa je zavplil: — Saj sem ti že po rusko

za 412.

"VULCANIA" pluje med Trstom, Napoljem in New Yorkom ter je priznana kot največja ladjem na svetu.

Ker je velika, hitra in razkošna vseh svojih prostorih, je vzbudila tudi orjaška motorna ladja občudovanje vsega mornariškega sveta.

Cosulich Line zasluži vse priznanje, da nudi splošni javnosti priliko tega izredno zanimivega ogleda.

Vstopnice je mogoče dobiti na poslov 86 North River, ob vznikužu padine 46. ceste, New York, ali v Cosulich Line uradu, 17 Battery Place, New York.

BREZPLACNI POUK.

BOARD OF EDUCATION nudi brezplačni pouk, ki se žele naučiti angleščini in hočajo postati državljanji Združenih držav. Oglašuje se za pojasnila v ljudski šoli št. 127 East 41. cesta v petek zjutraj od 10. do 12. soba št. 300, ali pa v pondeljek in sredo ob 1. do 5. ob 412.

Za steno je bilo vse tisto. Le sem ter tja je dete pritajeno zahtelo. Potem se je z zavore spet oglasilo trkanje.

Za Boga, spustite nas noter! Tu bomo vsl zmrznil. Hitro, preden se vlak spet ustavi!

Če se vlak ustavi, jih bo znova cela gruča tu, — je tisto dejal starec svojima tovarisema, ven pa je zavplil: — Saj sem ti že po rusko

za 412.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaš članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Glasom nove ameriške priseljenske postave, ki je stopila v veljavo z prvim julijem, znaša jugoslovanska kvota 345 priseljencev letno, a kvotni vredni se izdaja samo onim priselcem, ki imajo prednost v kroti in ti so: Starci ameriških državljancev, može ameriških državljank, ki se so po 1. juniju 1928. leta poročili; žene in neporočeni otroci izpod 18. leta poljedelcev. Ti so opravljeni do prve polovice kvote. Do drage polovice pa so opravljeni žene in neporočeni otroci izpod 21. leta in mladi nedržavljanci, ki so bili postavno pripuščeni v to deželo za stalno bivanje.

Za vsa pojaznila se obračajte na poslano in xanesilivo

SAKSER STATE BANK

13 CORLEND STREET
NEW YORK

CENE ZA OGLASE SO ZDNE

STRAHOVITA BEDA NA MADŽARSKEM

Siomaki iz Raba na Madžarskem so imeli te dni zborovanje, na katerem so sklenili napotiti se v 150 km oddaljeno Budimpešto in pokazati gospodi svojo bedo. Že lani so sklenili nekaj slenega rudarji v nekem madžarskem rudniku in so svoj sklep tudi izvršili. Množice razcapanih in bosin rudarjev upadlih obrazov in oči, iz katerih je kričal v svet obup več lakote, so se pomikale počasi po pravnici cesti proti prestolici. To je bil revolucionarni čas v delži protirevolucije, podoben onemu ugodnemu pohodu, za katerega so se odločili proletarci iz pariškega predmestja St. Antoine, ki so se napotili v Versailles, da pokažejo francoskemu Kralju Ludviku XVI. svojo bedo in ogroženost.

Toda na Madžarskem niso niti rudarji, niti njihovi nasledniki

dosegli svojega cilja. Orožniki so lani razgnali bose in lačne delavce

pred vrati prestolice. To pot je bila po polnom trvanju v Frankfurtu in Longchampu, čim pa zdrinke po družbeni lestvici dol, se mu godi enako, kakor desetisoč privatnih nameščencev, nad katerimi

si že več let neprestano odpovedujejo.

Načrti so bili vsega 1500 Din.

Grozna je beda v tej deželi, ki je predtemela leta, v katerih bi

mogla pametna agrarna reforma

spraviti na noge stotisoč ljudi.

Zda dajejo ogromna veleposilstva

slabši pridelek, tako da magnati

nočejo več nadaljevati niti ekstenzivnega gospodarstva, kakršnega

so bili vajen. Stotisoč poljskih

delavcev, ki si morajo med življem

prislužiti toliko denarja da lahko

zvele, da vse leta, že več let ne dobe

dela v prosterni ravnini, kjer sploni

ni mesta, kjer zemlja tako bogato

rodi, da bi lahko dobro preživila

načrtno ječo. Drugi je bil policijski

inspektor Ljudevit Petrič, trejeti

na Ljudevit Segelbaum, ki je po

begnil čez mejo. Detektivi-vlomilci

so načrtili nobenega sledu in še zda

je pokažalo, zakaj je bilo vse njen

hove "prizadevanje" znamen.

V banko so namreč vlomlili isti

gospodje, ki so vlomlice zasedovali

Prvi je bil detektiv Fedor Somogyi, ki je kmalu po vlomu odpovedal

v Romunijo, kjer je bil pozneje zaradi umora in rupa obsojen na

dosmrtno ječo. Drugi je bil policijski

inspektor Ljudevit Petrič, trejeti

na Ljudevit Segelbaum, ki je po

begnil čez mejo. Detektivi-vlomilci

so načrtili nobenega sledu in še zda

je pokažalo, zakaj je bilo vse njen

hove "prizadevanje" znamen.

Detektivi-vlomilci so načrtili nobenega sledu in še zda

je pokažalo, zakaj je bilo vse njen

hove "prizadevanje" znamen.

Detektivi-vlomilci so načrtili nobenega sledu in še zda

je pokažalo, zakaj je bilo vse njen

hove "prizadevanje" znamen.

Detektivi-vlomilci so načrtili nobenega sledu in še zda

je pokažalo, zakaj je bilo vse njen

hove "prizadevanje" znamen.

Detektivi-vlomilci so načrtili nobenega sledu in še zda

je pokažalo, zakaj je bilo vse njen

hove "prizadevanje" znamen.

Detektivi-vlomilci so načrtili nobenega sledu in še zda

je pokažalo, zakaj je bilo vse njen

hove "prizadevanje" znamen.

Detektivi-vlomilci so načrtili nobenega sledu in še zda

je pokažalo, zakaj je bilo vse njen

hove "prizadevanje" znamen.

Detektivi-vlomilci so načrtili nobenega sledu in še zda

je pokažalo, zakaj je bilo vse njen

hove "prizadevanje" znamen.

Detektivi-vlomilci so načrtili nobenega sledu in še zda

DRUGA

ROMAN IN ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil G. P.

4 (Nadaljevanje.)

Tesne se je zavil v svoj plastički. Kako mrzel je svet in kako prazen. Naenkrat je zahrepel po jugu, po modrem morju in po zemlji, ki de- la vse ljudi srečne.

Tam žive ljudje, ki ne pozna nikake samote.

V ozadju tega se je zopet prikazal Hamburg. Tam so bogati ljudje.

Igralske družbe. Ce bo imel srečo...

Bila je v rencini Lora in nikaka vizija.

Ko je imela namen oditi v Buchhain ter iskati sveta gospe Herway, je zapazila spodaj sani. Videla je kovček ter ganila takoj z naravnim inšinktom, za katerega je pripravljeno vse to.

Če lahko potuje sedaj proč, — brez slovesa in brez ene prijazne besede, čeprav je vedel, da jo pušča v največji bedi, — potem je vsega konec.

Potem je bila le samoprevra.

Molče je zrla na sani in neslišno se je zgrudila, ko so odšle naprej. Okrajni zdravnik, ki se je vračal domov z nekega obiska, jo je na- šel deset minut pozneje, napol premirio in nezavestno v snegu.

Ko je Lora zopet odpriča oči, je ležala v svoji postelji. Poleg nje sta- stala stric Bergmeister in baronica Herway.

Dosti so morali govoriti.

Družba gradu naj bi se vršila v par dneh. Morala je iti s Bergmei- sterjem v Schloßstadt, kajti nikakoga drugega izhoda ni bilo. Ko je pri- telia govoriti o tem, da si bo poiskala "službo", sta se obe pomilovalno smehljala.

Kakšno službo pa hoče? Vzgojena ni bila za nikako. Hišnih veden- stvi ni imela. Celo za "bono" je treba izpričeval ter izkušen.

— Vzgojena je bila le za "damo", — je rekla stric Bergmeister, — a "dama" brez denarja je slabša kot navadna kuharica.

Ko je pozneje odšel, se je ozrla Lora napol obupana v baronico.

Ta jo pogledala pomirjevalno njeni beli roki.

— Mislim, da ni za enkrat nikake druge poti. Mogoče se bo našlo pozneje kako mesto kot družabnica pri bogatih ljudeh. Rada se bom informirala glede tega...

Nato je pričela govoriti o bolezni svojega sina, ki je zahtevala takoj- šno izprenembo klime. Položila je pismo na odejo Lore.

— Njegovi pozdravi, — je rekla. — Ustmeno jih ne morem izro- citi...

Lora je potisnila pismo na stran. Trpek nasmeh se je pojavil na njenih ustnicah.

Kdo ima tako bolezen, se ne vozi z odprtimi sanmi na postajo. Ona ve to zelo dobro. In vse ostalo tudi...

Ce bi baronica konečno vendar odšla!

Misila pa si je svoje lastne misli:

— Milostni kruh naj uživa pri Bergmeisterjevih! Kako strašno živ- ljenje, kajti ona je bila strašno razvajana ter negovana od nežnega oče- ta, ki je takoj izpolnil vsako njeno željo...

3. poglavje.

Pri Bergmeistrovih je stala večerja na mizi. Bila je mlečna kaša.

— Drugega ni? — je menil hišni gospodar ter se ozrl naokrog. Ka- dar so postavili dosedaj kašo na mizo, je bila poleg vedno steklenica pi- va in maslen kruh.

— Ne, — je odvrnila teta Amalija ostro. — Kako pa bi mogla? Pri tej strašni draginji ter tvoji majhni plači? Sedaj moramo preživljati še več ljudi...

— Mati, — ji je posegel v besedo njen najstarejši sin, dočim je tem- na rdečica stopila v njegov bledi obraz, — ti pozabljaj vendar, da...

— Nicesar ne pozabjam, dragi Rudolf. Dobro vem, da mi Lora po- maga pri gospodinstvu tako, da sem lahko odprstila služnjiko. Jaz je ne maram žaliti. Jasno pa je vendar, da ne morete ravnavi s sorodniki na tak način kot služnjkinjam. Sedaj nas je več pri mizi in razventega moramo pripraviti Gerti obleko.

Profesor Tietz je rekel včeraj, da je sedaj zrela za javnost. In jutri jo bo obškal neki agent, ki ji bo predložil svoje načrte glede zabav. Kaj ne, otrok moj, ti si rekli jutri?

— Da, mama. Med dvanašto in eno uro bo prišel gospod Krep- ling.

Gerta, je sedela v spalni suknji ter zrla nemarno na zbrane ijudi. Oci šestih, oceta, matere in sestre so se takoj občudovalno orzli vanjo.

— No, seveda, — je reklo Bergmeister občudovalno, — ce je človek enkrat že tako daleč... Zrela za javnost! Sto vragov! — In takoj agenta za nastop!

— Profesor Tietz mi ga je priporočil, — je poseglia vmes Gerta.

— Kaj pa si boš izbrala kot svojo nastopno ulogo? — je vprašala Marička, majhno, izgubljeno dekle, staro kakih dvajset let, ki je voda bedno življeno kot pomožna učiteljica.

— Sigelindo ali Eliso iz Lohengrina? Sveti Bog, kako naj si to predstavljam! Tebe na odru? Z vihrajodimi lasmi ter sijajnimi oblikevami! In cel Schloßstadt v gledišču!

— Gospod Merker bo postal blazen od ljubosumnosti in zavisti!

— Najprvo mora dobiti engagemen! — je prekinil Rudolf svojo se- stro. — To ni lahka stvar v današnjih dneh!

— Dobiti?

— Pri takem glasu?

— Ce je je profesor Tietz prorokoval sijajno bodočnost! — so sku- Šali preupiti drug drugega.

Gerta se je le smehljala. Napol sočutno in napol zaničljivo so me- rile njene oči Rudolfa.

— Navaden ljudskošolski učitelj! Kaj razume slednji o takih stva- reh?

On je močil ter skusal zaplesti v pogovor Loro, ki je sedela njemu nasproti. Postala je bleda in tenka v treh mesecih svojega bivanja tu- kaj. Cudna poteka je obrobila njena usta.

Crna, slabo stojeca bluza, katero je prikrojila teta Amalija, jo je delala se bolj nerodno. Tudi njeni lasje, ki so bili svetle barve, niso bili tako skrbno negovani kot poprej.

Priprosta frizura je sedela neurejeno na njeni glavi.

Zjutraj ima tako malo časa, da bi se sfrizirala. Konečno pa ji ni bilo mir. Za koga? Zakaj?

To kar je razumela Lora pod živiljenjem, je ležalo tako daleč in ne- dosegljivo zanoj.

Ona je tukaj, — milostni kruh!

Kljub temu pa se ji je zdel Rudolf Bergmeister kot paradižnik v kurnici.

Za njega, ki ni prišel nikdar preko Schloßstadt, je pomenjala po- osebljenje velikega elegantnega sveta, katerega je poznal iz umaz- nil knjig.

Odar je prisla Lora v hišo, se je lotila Rudolfa Bergmeisterja ne- ma jesa nad svojci.

V nočeh brez spanja je koval bedaste načrte, da oprosti sebe in svojo pravilčno prinsencino.

KRIZA TRŽAŠKEGA FAŠIŠTICNEGA DNEVNIKA

V tržaški javnosti je vzbudil ve- sta še povečali odpor, ki ga je v mikro pozornost pojavi, ki je zopet javnost rodil pritisk na neprostostenkrat javno razkril krizo, v kateri se že ves čas svojega obstoja na- haja tržaško službeno glasilo "Il Popolo di Trieste". Prav za prav so danes fašistični vti listi, ki izhajajo v Italiji, a vendar ima fašistična stranka kljub temu še mnogo l- istov, ki veljajo za njene službene organe, odnosno v zadnjih letih, odkar je fašizem identičen z zdravno politiko, to opozicijo, a vendar že zelo močni. Zlasti v obmejnih pokrajinalah so imeli že merodajen vpliv in so zato računali, da bo njihov dnevnik v najkrajšem času v rokah velekorisne fašiste, temveč tudi vse druge, od fašizma odvisnih ljudi. V svojem pričakovovanju so se varali in "Popolo di Trieste" je vegetaril iz dneva v dan.

Situacija se je za "Popolo di Trieste" vsaj deloma izboljšala po fašističnem prevratu, ko so dobili fašisti v roke tudi vso državno oblast. Fašističnemu strankarskemu pritisku za razširjenje lista se je pridružil še ves vpliv državne administracije. Prefekti so izdajali naredbe, da morajo uradniki list na- rotati in ga povod priporočati, k- to so bile izvršene te odredbe. Vrh tega so fašistične oblasti dale "Popolu" celo vrsto privilegijev, ki jih drugi listi niso imeli, predvsem seveda prvenstvo pri vseh službenih značajkah.

Toda vse to ni zaledlo tako, k- kajt so izdajatelji "Popola" pričakovani v računalni. Pokazalo se je zopet enkrat, da naročnikom ni mogče dekretirati. Pod pritiskom in v strahu, da bi jim odklonitev lahko škodovala v karijeri, so mnogi listi res naročili, ki bi ga drugače, da je bilo gospodarstvo lahkom- selno, bodo krivci poklicani na odgovor.

Tako se je moral "Popolo di Trieste" ni mogel dosegči niti polnih 4000 tisoč naročnikov. Ker je na ta način naklada ostala daleč pod minimom, ki šele daje v italijskih mestih dnevniku informacijsko in gospodarsko veljavno, je ostal "Popolo" tudi brez in- seratov. Gospodarski krogom, ki naravnovo računajo pri svojih objavah realno, se reklama v njem ni izplačala in tako se je tudi in- sertne kalukulacije izdajateljev niso obnesla.

Tako se je moral "Popolo di Trieste" ves čas boriti z velikimi težkočami materialnega in moralnega značaja. Slabo gospodarstvo pri- listu ter zavest, da se ogromni defi- citi plačujejo iz javnega denarja,

Nadškof je opravljal verske obrede v Belem jetnišnici ter s tem kršil mehiško postavo, ki prepoveduje versko službo v kakem vladinem poslopju. Ravnatelj kazniličke, ki je dovolil škofu vstop, bo spoden iz-

ljudišči.

Na obisk v staro domovino

samore potovati vsak ameriški državljan in pa tudi vsak nedriavljan, ki je postavnim potom došel v to deželo. Kdor je toraz namenjen poto- vati po letu, naš se pridruži enemu našim skupnim izletom, pa bo udobno in brezskrbno potoval. To letu priredimo še slednje izlete:

Po FRANCOSKI progi s parnikom "Ile de France"

preko Havre:

PRVI JESENSKI IZLET

dne 12. septembra 1930

3. oktobra: DRUGI JESENSKI IZLET

24. oktobra: TRETI JESENSKI IZLET

12. decembra: VELIKI BOŽIČNI IZLET

Po COSULICH PROGI preko Trsta

PRIHODNJI IZLET

z motorno ladjo "VULCANIA"

dne 8. oktobra 1930

Nadzorni izleti po leti progi:

22. novembra—"SATURNIA" 10. decembra—"VULCANIA"

Za cene, za pojasnila in navodila glede potnih listov, vizevov, per- mitov itd., plišite na najstarejše slovenske tirdke, preko katerih so že sto in sto-tisoč potovali v popolnem zadovoljstvu. Vseled 40 letne prakse v tem poslu Vam lahko jamči za dobro in solidno postrežbo in pa, kar je najvažnejše, da boste o vsem točno in pravilno poučeni.

SAKSER STATE BANK

92 CORTLANDT ST., NEW YORK

Tel. Barclay 0320

(Dalje prihodnjic.)

KNJIGARNA
"GLAS NARODA"

216 West 18th Street
New York, N. Y.

RAZNE POVESTI in
ROMANI:

(Nadaljevanje.)

Zadnja prava, broj 59

Zgodovina o nevidnem človeku .. 35

Zmaj iz Bosne 70

Zlatarjevo zlato 90

Zivljenje slov, trpina, izbrani spisi

Alešovec, 3. sv. skupaj 150

Zvezni sin, povest 25

Zlatokop 20

Zemni nači Koprene 45

Zmote in konci gđe Pavle 45

Zlata vas 50

Zbirka narodnih priповidek:

I. del 40

Zbirka narodnih priповidek:

Resolute, Cherbourg, Hamburg

2. septembra:

Paris, Havre

Saturnia, Trst

3. septembra:

Mauretania, Cherbourg

President Harding, Cherbourg,

Hamburg

Deutschland, Cherbourg, Hamburg